

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“
в СА „Д. А. Ценов“ - Свищов

От: доц. д-р Пресияна Ненкова, катедра „Финанси“, УНСС; научна специалност
„Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“
в СА „Д. А. Ценов“

Автор на дисертационния труд: Мирослав Стефанов Костадинов

Тема на дисертационния труд: „Финансово-икономическа оценка на инвестициите във
възобновяеми енергийни източници в България“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по
защита на дисертационния труд съгласно Заповед №359/02.06.2020г. на Ректора на СА
„Д. А. Ценов“.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Финанси и
кредит“ на Стопанска академия „С. А. Ценов“ по научна специалност „Финанси,
парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)“. Обучението е осъществено в
редовна форма през периода 2017-2020г.

2. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в обем от 215 страници, от които 20 страници
са приложения. В структурно отношение съдържа увод, изложение в три глави и
заключение, а също така списък на използваните информационни източници (125 бр.).
Количествената информация е подходящо онагледена с таблици (25 бр.) и фигури (41
бр.).

Представеният дисертационен труд представлява изследване по проблематика,
касаеща използването на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) като отговор на
необходимостта от замяна на използването на традиционни енергийни ресурси с такива,
чиято употреба да доведе до намаляване на вредното влияние върху околната среда.
Възобновяемите източници на енергия като алтернатива на изкопаемите горива имат
своите предимства, които се състоят не само в това, че допринасят за ограничаване на

емисиите на парникови газове, но и че намаляват зависимостта на националните икономики от ненадеждни и непостоянни пазари като тези на петрол и газ. Темата на дисертационния труд е особено актуална и в светлината на рамковата политика на Европейския съюз по отношение на енергията от възобновяеми източници.

В увода на дисертацията авторът ясно посочва мотивите и причините, поради които се насочва към изследване на тази проблематика, след което дефинирана обекта, предмета, целите и задачите на научното изследване. Обект на дисертацията е енергийният отрасъл на България и мястото на ВЕИ-проектите в него. Предмет на дисертационния труд са иновационните ВЕИ-технологии и тяхното развитие в глобален и национален мащаб.

Защитаваната от автора изследователска *теза* е, че ВЕИ-технологиите представляват благоприятна възможност за икономически подем и постигане на стабилност на енергийния пазар. В тази връзка е и поставената *цел* на изследването, която се състои в това: „да се конкретизира нуждата от ВЕИ в индивидуален, национален и глобален план за производството на електрическа енергия и опазването на околната среда“. За нейното изпълнение са разписани 7 изследователски задачи. Формулираните по този начин теза, цел и задачи на дисертацията поставят подходяща основа за едно задълбочено научно изследване и постигане на полезни резултати в научно и приложно отношение.

В първа глава е направено изясняване на концепцията за възобновяеми енергийни източници, като е изтъкната и аргументирана тяхната важност и значение за постигането на устойчиво икономическо развитие. Представена е политиката на ЕС относно климатичните промени и глобалното затопляне, и нейните три направления - усъвършенстване на енергийната ефективност, намаляване на парниковите газове и насърчаване на възобновяемите енергийни източници. Разгледани са основни моменти от нормативната уредба на възобновяемите енергийни източници, алтернативните видове и био горивата в България, както и структурата, и особеностите на сектора на енергетиката в България.

Втора глава на дисертационния труд отново разглежда спецификата на ВЕИ и тяхната роля в глобален мащаб за опазване на природната среда. Направена е систематизация на разходите във ВЕИ сектора, открити са спецификите на енергийния пазар в България и накрая са разгледани методите за оценка на инвестиционни проекти, без обаче да им се отдава съществено внимание. Под сериозен въпрос може да бъде

поставена и необходимостта от присъствието в тази втора глава на текста, озаглавен „Инвестициите – движещ стълб на икономиката“.

Трета глава започва с преглед на етапите на инвестиционния процес във възобновяеми енергийни източници. Предоставена е обстойна информация за развитието на ВЕИ сектора в България и е изследвана зависимостта между растежа на БВП и инвестициите във ВЕИ. Осъществен е анализ на мястото и значението на ВЕИ за производството на електрическа енергия и е демонстрирано приложението на модела „Делфи“ за оценка на факторите, оказващи влияние върху решението за осъществяване на публични проекти в сферата на ВЕИ.

В заключението са систематизирани основните резултати от изследването.

3. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Дисертационният труд е оптимален като обем и подходящо структуриран. Структурата на разработката има своята изследователска логика и е подчинена на формулираната в увода теза. В същото време, въпреки старанията на автора да осъществи и представи едно логически последователно изследване, ясно се забелязва известна хаотичност на изложението и отсъствието на достатъчно добра обвързаност в разглежданите въпроси, които не винаги кореспондират изцяло с темата на дисертационния труд. На много места също така се откроява присъствието на изречения, и даже на цели текстове, които нямат никаква връзка с изложението. Въпреки това, дисертационният труд може да бъде определен като едно добросъвестно осъществено научно изследване по актуална проблематика. Използваният от автора научен инструментариум му позволява успешно да постигне целта, която си е поставил и да изпълнени задачите.

Положително впечатление прави списъка на използваната литература, обхващащ 125 информационни източника. Източниците са разнообразни, като значителното присъствие на нормативни актове се обуславя от високата степен на регулации в разглеждания сектор. Може да се каже, че авторът познава в достатъчна степен литературата, научните достижения, практиката и нормативната уредба в проблемната област.

Дисертантът е формулирал пет приносни момента, които имат научен и научно-приложен характер. Приемам посочените приноси като сполучливо обобщаващи реализираните в хода на проведеното изследване резултати.

4. Оценка на публикациите по дисертацията и автореферата

Дисертантът е посочил общо 6 публикации от периода на разработване на дисертацията. Това са 4 доклада по темата на дисертацията представени на научни форуми и конференции, една статия и една глава в колективна монография. Представеният автореферат отговаря на общоприетите изисквания като отразява коректно съдържанието на дисертационния труд.

5. Заключение

В заключение считам, че дисертацията „Финансово-икономическа оценка на инвестициите във възобновяеми енергийни източници в България“ притежава необходимите качества и това ми дава основания да изразя положителната си оценка като предлага на членовете на научното жури на Мирослав Стефанов Костадинов да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор“.

15.06.2020г.

гр.София

Подпис:

/доц.д-р Пресияна Нейкова/